

Göteborgs universitet
Box 100
405 30 Göteborg

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Åsa Rurling
08-563 088 67
asa.rurling@hsv.se
BESLUT

2008-12-01
Reg.nr 83-5209-08

Beslut om tillstånd att använda alternativt urval till mer än en tredjedel av platserna på programmet Trädgårdens hantverk och design vid Göteborgs universitet

Ärendet

Göteborgs universitet ansöker om tillstånd att använda ett alternativt urval till samtliga platser på programmet Trädgårdens hantverk och design. Den beskrivna urvalsmodellen nedan har tillämpats sedan 1998.

Lärosätets motivering och beskrivning

Motivering

Göteborgs universitet framför att en förutsättning för att kunna tillgodogöra sig en högre utbildning i hantverk är att den studerande har grundfärdigheter i hantverk, praktiskt handlag, förmåga att reflektera kring hantverksarbete, spatial förmåga samt estetiskt inriktad utvecklingspotential. Insikt om vad en yrkesverksamhet som praktiskt utövande hantverkare innebär är också av stor betydelse, både för att studenten ska tillgodogöra sig utbildningen på rätt sätt och för studenternas val av utbildning.

Hantverksutbildning eller hantverksskunkaper inhämtade genom arbetslivserfarenhet är meriterande för programmet Trädgårdens hantverk och design. Betyg, högskoleprov och arbetslivserfarenhet är emellertid inte tillräckligt som urvalsinstrument för att bedöma hantverksskicklighet och förmåga att analysera, tolka och reflektera kring hantverkliga frågor eftersom det saknas urskiljande standardiserade bedömningskriterier i skolan och arbetslivet när det gäller denna kompetens.

Vidare menar universitetet att integreringen av hantverksutbildningar vid institutionen för Kulturvård är en del i en övergripande process med syftet att införa nya hantverkliga kunskapsområden i det högre utbildningssystemet. En förutsättning för att utbildningens kvalitet och högskolemässighet ska kunna upprätthållas är att urvalet kan göras på sådana grunder att de som antas uppfyller de krav som måste ställas för framgångsrika studier på högskolenivå.

Vid intervjuerna ges tillfälle att klargöra för de sökande vad utbildningen innebär. Arbetsprovet är inte bara viktigt för urvalet utan också för den sökandes ställningstagande i valet av utbildning.

Beskrivning av urvalsinstrumentet

Samtliga behöriga sökande kallas till intervju och arbetsprov. Under en dag ges information till de sökande och den individuella intervjun och arbetsprovet genomförs. Resultatet av intervjun och arbetsprovet vägs samman till en helhetsbedömning av den sökande.

Arbetsprovet består i att gräva ner kompost och förbereda en odlingsyta för hand så att den är klar för utplantering/sådd av grönsaker. Arbetet ska avslutas och den sökande väljer själv redskap. Instruktionerna är muntliga.

Den sökande ska även genomföra ett teckningsprov som består av två delar: uppvärmningsövningar och stillebenteckning. Uppvärmningsövningarna är konkreta teckningsövningar där de sökande får tillfälle att pröva pennan, ställa frågor och bli informerade om vad som förväntas av dem och vad som kommer att bedömas. Stillebenteckningen genomförs vid staffli och de sökande ställs inför ett komplext stilleben, som de uppmanas att ta sig an och skildra i teckningen. De sökande intervjuas även av två lärare.

Följande aspekter bedöms:

A) Olika aspekter på förutsättningarna att bli en skicklig hantverkare

- *Förståelse för hantverkliga processer.* För att bedöma detta används kriterierna förmågan att urskilja olika steg i en arbetsprocess; förutse de olika arbetsmomenten i en praktisk arbetsprocess; planera momenten så att de genomförs tidsmässigt effektivt utifrån efterfrågade krav på precision; samt förklara turordningen av momenten och val som görs i förhållande till material, verktyg och metoder
- *Grundläggande färdigheter i hantverk.* För att bedöma detta används bl.a. kriterierna förmågan att utifrån en muntlig och/eller skriftlig arbetsinstruktion genomföra ett arbete; planera genomförandet genom att bedöma och värdera förutsättningar som uppgiftens mål, platsens egenskaper och sammanhang, tillgänglig tid och tillgängliga redskap; utifrån ett givet utbud välja rätt verktyg till olika arbetsmoment; och hantera verktygen (något är nytt för de flesta) med rätt handgrepp.
- *Handlag som visar på förutsättningar att uppnå hög hantverksskicklighet.* I kriterierna för "Grundläggande färdigheter..." ovan finns flera moment där bedömarna kan urskilja hur sökande med samlad erfarenhet och/eller talang förstår (de nya) förutsättningarna och löser uppgiften effektivt med avseende på tid och precision. Att relativt snabbt och med hög precision lösa en ny uppgift ger goda förutsättningar att uppnå hög hantverksskicklighet. Sökande utan

erfarenhet bedöms också med avseende på förmågan att genomföra uppgiften på motsvarande sätt men med bristen på erfarenhet invägd i bedömningen.

- *Intresse för och förmåga till ett reflekterande förhållningssätt till det egna arbetet.* Under arbetsprovet ges inledande instruktioner om förutsättningar och önskvärt resultat samt att man ska fråga vidare om något är oklart. Här provas förmågan att kommunicera kring uppgiften, både att inhämta och tillgodogöra sig instruktioner. Om en sökande behöver ytterligare upplysningar så ska denne kunna redogöra för hur man tänkt och hur man gjort. Om man har hamnat fel så ska man kunna analysera vad och varför det har blivit fel. Slutligen ska man kunna precisera behovet av ytterligare instruktioner. Här bedöms hur man analyserar behovet av ytterligare instruktioner och hur man tillgodogör sig dessa.
- *Förmåga till rumsligt tänkande, bildmässig tolkning av rumslighet och potential för ett gediget konstnärligt skapande.* I teckningsprovet bedöms förmågan att tolka rumslig verklighet i en teckning genom att bedömaren utifrån teckningens uppbyggnad kan se om tecknaren har förstått och lyckats förmedla de viktigaste rumsliga formerna, relationerna och måtten. Vidare görs en bedömning av bildens konstnärliga kvaliteter.

B) Erfarenhet (praktik, arbetslivserfarenhet)

Erfarenheten bedöms utifrån relevansen för utbildningen. Här kan även särskilda betyg/vitsord från arbetsgivare/handledare vägas in.

C) Motivation

Meritförteckningen speglar en inriktning på kunskapsökandet genom valda utbildningar/kurser och yrkesverksamhet. Förefaller motivationen utifrån detta kriterium vara svag påpekas det vid intervjun och sökanden får förklara sin motivation för utbildningen närmare. Om inriktningen enligt ovan saknas eller om den sökandes motivation även efter intervjun är oprecis, bedöms motivationen som svag. Vid intervjun ställs frågor som rör vilka kunskaper man förväntar sig att få under utbildningen och hur man har tänkt använda kunskaperna från programmet i framtiden. Utifrån svaret bedöms om en sökande är motiverad eller inte. Om en sökande visar att den på olika sätt försökt att sätta sig in utbildningens innehåll och programmets olika delar samt visar en god orientering om t.ex. arbetsmarknaden eller ytterligare utbildningsmöjligheter, bedöms den sökande som motiverad. Om svaren är alltför allmänna bedöms sökanden som mindre motiverad.

Bedömning av de olika aspekterna

Under A) ovan, där olika aspekter på förutsättningarna att bli en skicklig hantverkare bedöms, används skalan 0-3 för respektive aspekt (dvs. förståelse för hantverkliga processer, grundläggande färdigheter, handlag, reflektionsförmåga,

förmåga till rumsligt seende samt konstnärlig utvecklingspotential). Den högsta sammanlagda poängen för bedömningen av A) blir därmed 18. För aspekterna under B-C används skalan 0-3 och respektive del kan därmed ge högst 3 poäng. I denna summering får sålunda de hantverkliga förutsättningarna en relativt stor tyngd.

Högskoleverkets bedömning

Av Högskoleverkets riktlinjer för ansökningar om alternativt urval framgår att verket kan, om det finns särskilda skäl, bevilja att ett alternativt urval används till högst 50 procent av platserna, inklusive den tredjedel av platserna som lärosätena själva beslutar om från och med höstterminen 2008. Om det är uppenbart att betyg och högskoleprov inte är lämpliga urvalsinstrument, kan Högskoleverket bevilja att alternativt urval används till 100 procent av platserna. Högskoleverkets bedömning är att programmet Landskapsvårdens hantverk är av sådan karaktär att det kan motivera ett alternativt urval till samtliga platser. Stor vikt läggs vid förutsättningarna att bli en bra hantverkare.

Högskoleverkets beslut

Högskoleverket beslutar enligt högskoleförordningen 7 kap. 15 § att Göteborgs universitet till programmet Landskapsvårdens hantverk får använda ett alternativt urval enligt ovan till samtliga platser på programmet.

Tillståndet gäller för tre antagningsomgångar från och med antagningen till höstterminen 2009 till och med antagningen till höstterminen 2011. Därefter ska Göteborgs universitet inkomma med en uppföljning av det alternativa urvalet. En sådan uppföljning ska innehålla uppgifter om antal sökande respektive antagna, studieuppehåll och studieavbrott samt studenternas prestationer. Uppföljningen ska vara Högskoleverket till handa senast den 30 september 2011. I samband med denna rapport kan Göteborgs universitet ansöka om fortsatt tillstånd.

Högskoleverket förutsätter att informationen till presumtiva sökande innehåller en noggrann beskrivning av hela urvalsprocessen och med särskild betoning på de kriterier som Göteborgs universitet använder för bedömningen.

Beslut i detta ärende har fattats av Leif Strandberg, ansvarig för Högskoleverkets tillståndsgivning, efter föredragning av Åsa Rurling, utredare.

Leif Strandberg

Åsa Rurling